

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 383/2022-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Adamom Puškárom, advokátom, Karpatská 5, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 1T/6/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 1T/6/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **700 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **410,92 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v trestnom konaní, v ktorom je obžalovaný. Sťažovateľ žiada okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

II.

2. Na sťažovateľa bola 19. februára 2019 podaná obžaloba pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona, o ktorej okresný súd rozhodol trestným rozkazom zo 14. marca 2019, proti ktorému podal sťažovateľ 23. apríla 2019 odpor a 6. mája 2019 navrhol dôkazy. Hlavné pojednávanie bolo nariadené na 2. október 2019, no pre účasť sudcu a asistentky na porade bolo odročené. Následne na hlavnom pojednávaní 16. decembra 2019 bol vypočutý sťažovateľ a znalec. Ďalšie hlavné pojednávanie nariadené na 16. marec 2020 bolo zrušené. Upovedomením z 25. mája 2022 bolo sťažovateľovi oznámené hlavné pojednávanie 17. júna 2022, na ktorom bola vypočutá poškodená svedkyňa a ďalšie hlavné pojednávanie bolo nariadené na 19. júla 2022, keďže prokurátor trval na opakovanom výsluchu znalca. Uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. júla 2022, po zistení, že nejde o trestný čin, bola vec sťažovateľa podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku postúpená na priestupkové konanie.

III.

3. Sťažovateľ namieta, že jeho vec nie je právoplatne skončená, pričom skutok, pre ktorý bol obžalovaný, sa mal stať ešte v roku 2016. Poukazuje na to, že od 16. decembra 2019 do 17. júna 2022 nebol zo strany súdu uskutočnený žiaden úkon okrem upovedomenia o zrušení termínu hlavného pojednávania a predvolania na pojednávanie. Zdôrazňuje, že nejde o zložitú vec, a skutok, ktorý mu je kladený za vinu, nie je trestným činom, pretože znalec sám uviedol, že nebola spôsobená potrebná výška škody. Podľa sťažovateľa trestné konanie má negatívny vplyv na jeho život, keďže je v neistote od vznesenia obvinenia, ku ktorému došlo v roku 2018.

4. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že dĺžka konania bolo ovplyvnená niekoľkými faktormi. V júni 2020 bola vec pridelená inému sudcovi, ktorý vybavoval trestnú a obchodnú agendu a okresný súd je jedným z najzaťaženejších súdov. Následne bol sudca na rodičovskej dovolenke. K predĺženiu konania prispela aj pandémia.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je predovšetkým odstrániť stav právnej neistoty. Obvinený má v trestnom konaní právo, aby o jeho obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabráňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený neistote o svojom osude [rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 27. 6. 1968 vo veci Wemhoff proti Nemecku, sťažnosť č. 2122/64, bod 18].

7. Namietaná trestná vec nie je po právnej a ani skutkovej stránke zložitá. Okresný súd nevykonával rozsiahle dokazovanie, rozhodol po vypočutí sťažovateľa ako obžalovaného, poškodenej a znalca. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo určenie výšky škody, pričom po vyhodnotení výpovede znalca súd v trestnej veci rozhodol uznesením podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania. Význam veci pre sťažovateľa vyplýva z toho, že proti nemu bolo od roku 2019 vedené trestné konanie, čo spôsobovalo neistotu v jeho osobnom a v pracovnom živote. Trestné konanie trvalo od podania obžaloby do právoplatnosti uznesenia okresného súdu o postúpení veci tri roky a päť mesiacov napriek tomu, že si nevyžadovalo náročnejšie dokazovanie. V priebehu tohto obdobia okresný súd vydal trestný rozkaz a vykonal tri hlavné pojednávania, na ktorých vypočul tri osoby. Postup okresného súdu, ktorému trvalo viac ako tri roky zistiť, že nejde o trestný čin, ale môže ísť o priestupok, nemožno hodnotiť ako primeranú lehotu na rozhodnutie na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovel a vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom zhodné právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Neobstojí argumentácia okresného súdu, že konanie ovplyvnila pandemická situácia, keďže obžaloba bola podaná rok pred začiatkom pandémie a aj v jej priebehu sa vyskytovali obdobia, keď okresnému súdu nič nebránilo, aby v jednoduchej trestnej veci rozhodol a nastolil stav právnej istoty pre sťažovateľa. K tvrdeniu okresného súdu o jeho zaťaženi a nedostatočnom obsadení treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017).

9. Vzhľadom na to, že do nálezu ústavného súdu okresný súd právoplatne rozhodol uznesením z 19. júla 2022, nebolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy okresnému súdu nebolo prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

10. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je tomu aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania od podania obžaloby do rozhodnutia súdu, správanie sťažovateľa a význam veci pre neho, ako aj postup okresného súdu bolo sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie 700 eur. Konanie proti sťažovateľovi trvalo tri roky a päť mesiacov, v priebehu ktorých bol sťažovateľ v právnej neistote o výsledku trestného konania. Výsledkom bol záver, že nejde o trestný čin a sťažovateľ bol bezdôvodne dlhú dobu obžalovaný v celkom jednoduchej trestnej veci.

V.

11. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2022 je 193,83 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 193,83 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 11,63 eur) predstavuje 410,92 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2022

Peter Straka
predseda senátu